GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 30 — Rok I. Włocławek, środa 6 lutego 1946 roku. Cena 2 złote

3. 2. 1945

Dnia 3 lutego minął rok od chwili rozpoczęcia obrad Konferencji Trzech na Krymie, które zakańczono dnia 9 lutego. Był to okres gdy potężne uderzenia Armij Sojuszniczych podważały coraz bardziej i ostatecznie siłę dwunożnych, których nazywamy niemcami.

Spotkanie w Jałcie było więc okresem prac wstępnych niejako do utrwalenia zarysowującego się na tle pożogi wojennej gmachu przyszłego pokoju świata. Przedstawiciele Trzech Mocarstw: prezydent Roosevelt, generalissimus Stalin i premier Churchill spotkali się, by — oceniając dotychczasowe wyniki współpracy sojuszników—osądzić szereg zagadnień o dużej doniosłości. Zdawano sobie sprawę z tego, że formalne zawarcie pokoju będzie jedynie ulegalizowaniem dalszej działalności w usuwaniu nieporozumień pomiędzy poszczególnymi państwami, uregulowaniu granic, złagodzeniu zadrażnień i uleczeniu od chorób jakie dotknęły poszczególne organizmy w okresie przedwojennym i podczas wojny.

Skąpe i małomówiące szerokim masom były komunikaty z owych obrad. Bo polityka i dyplomacja z chwilą ujawnienia ich tajników zatracają swój właściwy charakter i stają się poniekąd jedynie stwierdzeniem pewnych faktów.

W Jałcie zrodziła się ta atmosfera moralna, w której nazwy krajów i określenie faktów oznaczają nietylko punkt w przestrzeni fizycznej czy też gospodarczej, ale też i w przestrzeni moralnej.

Konferencja Trzech była nową epoką w układzie stosunków międzynarodowych, współpracy państw — odbudowie pokoju. Była ona niejako wypracowaniem politycznym tego co w dalszym okresie miało się stać podstawą do poczynań prawniczych przedstawicieli poszczególnych krajów.

Była to więc praca twórcza, głęboko przemyślana, sięgająca w przyszłość. Zdawano sobie dokładnie sprawę z tego, że nie może się już powtórzyć owo niezdecydowanie zwycięskich mocarstw, których nieharmonizowane postępowanie po wojnie roku 1914—1918 stanowiło dla niemców bodziec do akcji rozwiniętej przez hitleryzm.

Grzech pierworodny traktatu Wersalskiego zaciążył wówczas nad ludzkością. Locarno stało się zapoczątkowaniem polityki ustępstw, kompromisów, prób zdobycia bezpieczeństwa pokoju drogą układów. I odtąd droga cierniową wiodła poprzez Genewę ku Monachium.

Z drugiej strony zwycięstwo oślepiło wówczas zwycięzców i nie pozwoliło spojrzeć w przyszłość.

Jedynym bodaj energiczniejszym wystąpieniem na przestrzeni 21 lat dzielącej pomiędzy sobą dwie wojny było ostrzeżenie przed samowolnym działaniem, zgłoszone na Wilhelmstasse dnia 21-go czerwca 1937 r., przez ambasadora Wielkiej Brytanii popartego przez amsad. Francji i St. Zjednoczonych. Dotyczyło ono owego hałaśliwego żądania zadośćuczynienia w sprawie tajemniczej torpedy, wypuszczonej jakoby dnia 18 czerwca 1937 roku przeciwko krążownikowi niemieckiemu Leipzig. — I to wszystko.

W próżni jaka się wytworzyła wówczas zrodziły się chaos i groza wojny 1939—1945.

Dnia 3 lutego Trzej Mężowie Stanu w naradach swych stworzyli trwały fundament do rozwoju stosunków powojennych. W oparciu o te wskazania odbyły się w Moskwie narady ministrów spraw zagranicznych Trzech Wielkich Mocarstw w dniach od 16 do 26 grudnia 1945 roku — etap przygotowawczy do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Spokojne i trzeźwe spojrzenie w przyszłość, pozbawione jakiejkolwiek gorączkowości...

...Dnia 3. 2. 1945 roku niemieccy przedstawiciele „rasy wybranej" przez siebie do morderstw przenieśli stolicę Rzeszy z Berlina do Norymbergi.

Dnia 19 sierpnia 1937 roku Berlin święcił 700 rocznicę swego istnienia. W siedem i pół lat potym zgraja zwyrodniałych przestępców uciekła w popłochu do miasta bawarskiego Norymbergi. Był to akt rozpaczy ginącego zbrodniarza — jedno z ostatnich ogniw na drodze jego przestępstw.

Proces w Norymberdze jest jednym z pierwszych ogniw na drodze wymiaru sprawiedliwości dzieła zapoczątkowanego w Jałcie...

Żelazna, nieubłagana konsekwencja historii...

Andrzej Gryf

Straty wojenne ludzkości

BERN, 5. 2. Szwajcarskie Biuro Statystyczne podaje interesujące dane dotyczące strat, jakie poniosła ludzkość w ostatniej wojnie. Cyfry te do pewnego stopnia pokrywają się z danymi jakie swego czasu podał minister Stettinius przed Kongresem amerykańskim.

Straty w ludności są następujące:

Polegli na frontach — 14 i pół miliona, wymordowani — 5 i pół miliona, zabici przez bomby około 3-ch milionów, wygubieni w obozach — 11 milionów, razem 34 miliony zabitych.

Ofiary wojny: inwalidzi — 30 milionów, bezdomni — 21 milionów, uchodźcy — 15 milionów, razem około 66 milionów.

Zniszczone domy: prywatne zabudowania — 32 miliony, gmachy publiczne — 18 milionów, razem około 50 milionów zniszczonych domów. Łącznie czyni to 35 miliardów mtr. sześciennych gruzów.

Samochodów zniszczono 666 tys. sztuk. Straty floty handlowej oceniane są 5 do 6 tysięcy statków o łącznej pojemności 30 milionów ton.

Podział floty niemieckiej

NORYMBERGA, 5. 2. **Doszło do porozumienia między Związkiem Radzieckim, Anglią i Stanami Zjednoczonymi w sprawie podziału niemieckej floty wojennej.**

1789 jednostek morskich niemieckich ocalało. Z liczby tej otrzyma Zw. Radziecki krążownik „Nurnberg", 10 torpedowców oraz 560 innych jednostek; Stany Zjednoczone otrzymają krążownik „Prinz Eugen", 7 torpedowców i 550 innych jednostek; Wielka Brytania otrzyma 13 torpedowców i 625 innych jednostek. Marynarka handlowa Niemiec zostanie rozdzielona później.

Proces zbrodniarzy w Rydze

MOSKWA, 5. 2. Agencja Tass donosi, że na procesie niemieckich przestępców wojennych w Rydze wygłosili przemówienie obrońcy oskarżonych. Po przemówieniu obrońcy oskarżeni Eckel, Ruff, von Montenon, Werter, Knepper, Pawel i Becking przyznali się do winy i prosili w ostatnim słowie o złagodzenie wyroku.

Wszystkich sąd skazał na karę śmierci przez powieszenie. Wyrok wykonano.

Proces w Norymberdze

NORYMBERGA, 5. 2. Poniedziałkowe posiedzenie Trybunału rozpoczęło się od rozpatrywania metod stosowanych przez okupantów niemieckich w Danii. Z oskarżeniem wystąpił prokurator francuski Edgar Fouré.

Dania, Holandia i Belgia uważane były za „życiową przestrzeń niemiecką". Ujawnione zostały również plany infiltracji Niemiec do życia narodowego we wszystkich tych krajach.

Przechodząc do spraw Norwegii i Holandii, prokurator podkreślił między innymi, że obydwa te kraje posiadały przed wojną partie faszystowskie, inspirowane przez niemieckich hitlerowców.

Fouré przedstawił całą karierę Quislinga podczas okupacji i przedłożył dokumenty, stwierdzające całkowitą zależność Quislinga od Niemców. Niemcy popierali werbowanie zdrajców narodu holenderskiego do armii niemieckiej i ss. Fouré przypomniał też dekret niemiecki nakazujący aresztowanie biskupów norweskich, którzy odmówili pogwałcenia tajemnicy spowiedzi oraz proces biskupów zarządzony w związku z tym dekretem.

W dalszym ciągu swych wywodów prokurator przeszedł do spraw Belgii, przy czym opisał wysiłki Niemców, zmierzających do germanizacji 4 największych uniwersytetów belgijskich.

Na posiedzeniu popołudniowym Fouré powołał na świadka prof. Leona van der Essen, prof. historii uniwersytetu w Louvain, który złożył zeznania w sprawie prześladowań niemieckich, stosowanych wobec fakultetu i studentów.

Profesor van der Essen, który jest członkiem komisji do badań zbrodni niemieckich w dalszym ciągu swych zeznań stwierdził, że podczas trwania ofensywy Rundstedta w Ardenach niemcy popełnili wiele potwornych zbrodni w 31 miejscowościach. Zdaniem prof. Essena okrucieństwa te są epizodami planu zakreślonego w skali ogólnokrajowej.

Świadek Franka będzie badany w kraju

NORYMBERGA, 5. 2. **W niedługim czasie na porządku dziennym procesu w Norymberdze znajdzie się sprawa okrucieństw i gwałtów niemieckich w Polsce, za co w pierwszym rzędzie odpowie Frank. W związku z tym staje się aktualna sprawa powołania świadków z Polski, między którymi Frank powołał prof. Młynarskiego na okoliczność, że gen. gubernator bronił Polaków przed Himmlerem i nawet mu się wskutek tego naraził. Cynizm i bezczelność Franka występuje tu w całej pełni, skoro spodziewa, że ktokolwiek uwierzy jego twierdzeniom.**

Jak utrzymują w kuluarach sądowych prof. Młynarski nie będzie przez Trybunał Międzynarodowy sprowadzony do Norymbergi, ale z polecenia Trybunału będzie przesłuchany przez sędziów polskich w kraju.

Jest to dowodem pełnego zaufania, jakie Międzynarodowy Trybunał żywi dla polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Sprawa Grecji w O. N. Z.

LONDYN, 5. 2. **Na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa omawiano w dalszym ciągu sprawę Grecji.**

Przemówienie wygłosił zastępca Komisarza Ludowego ZSRR Wyszyński, który podkreślił energicznie postulaty radzieckie, domagając się natychmiastowego i bezwzględnego wycofania wojsk angielskich z Grecji.

W kraju tym istnieją organizacje terrorystyczne, którym wojska angielskie nie przeciwdziałają skutecznie. Często się powtarzają incydenty graniczne. Policja grecka składa się z członków obsadzonych jeszcze przez okupantów niemieckich.

Polemizując z ministrem Bevinem Wyszyński oświadczył, że jego wystąpienie nie ma nic wspólnego z propagandą. Mieszanie się W. Brytanii do polityki wewnętrznej Grecji wytwarza sytuację, która de facto zagraża pokojowi między narodami. Obecność wojsk brytyjskich w Grecji jest środkiem wywierania presji na politykę wewnętrzną w kraju oraz wytwarza naprężenie stosunków, które mogą mieć poważne konsekwencje nie tylko dla narodu greckiego, ale dla pokoju światowego.

Następnie przemawiał min. Bevin, który oświadczył, że wojska brytyjskie są obecne w Grecji, aby wszystkim udzielić opieki. W. Brytania nie potępia EAM, bowiem zna jej skuteczną działalność w walce z Niemcami, ale nie może się zgodzić na to, aby ta jedna organizacja tylko wzięła władzę w swe ręce. Kto ma rządzić w Grecji muszą zadecydować wolne wybory.

Wielka Brytania pamięta, że w pewnym okresie wojny Grecja sama jedna popierała Anglię w okresie jej osamotnienia. Bevin mówił z naciskiem i ze wzruszeniem. Sprawa dotyczy honoru W. Brytanii. Jeżeli uważacie, że W. Brytania zagraża pokojowi, to musicie wyraźnie to powiedzieć, w przeciwnym bowiem razie musiałbym opuścić obrady, jako członek niegodny tych obrad — oświadczył Bevin.

Żądamy albo zwolnienia nas z zarzutu, albo udowodnienia, że zagrażamy pokojowi — zakończył Bevin.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Grecji Aquides, który oświadczył, że brytyjczycy są mile widziani i byli zaproszeni kolejno przez wszystkie rządy greckie. W konkluzji wypowiedział się za obecnością wojsk angielskich w Grecji do czasu wyborów.

Przewodniczący delegacji St. Zjednoczonych Stettinius oświadczył, że rząd jego jest zadowolony, iż obecność wojsk brytyjskich w Grecji nie zagraża pokojowi światowemu i wypowiedział się przeciwko jakiejkolwiek formalnej akcji ze strony Rady Bezpieczeństwa w sprawie ewakuacji tych wojsk. Wyraził jednocześnie podziękowanie za złożone oświadczenia, które należy przyjąć do zatwierdzającej wiadomości.

Komisarz Wyszyński wyraził swoją zgodę na pozostawienie całej sprawy w formie zaproponowanej przez Stettiniusa.

Min. Bevin zażądał wyraźnego oświadczenia się Rady, czy wojska angielskie zagrażają pokojowi, czy też nie.

Przedstawiciel Polski oświadczył, że obecność wojsk angielskich w Grecji zdaniem jego nie stanowi groźby dla pokoju i bezpieczeństwa i że Rada powinna przyjąć do wiadomości ten fakt, że wojska po wyborach zostaną wycofane.

Zdanie Stettiniusa podzielili: delegat Francji Bidault, delegat Chin — dr. Wellington Koo i delegat Australii — Norman Makin.

Posiedzenie o godz. 8.30 wieczorem, ze względu na nieosiągnięcie porozumienia odroczono do wtorku.

Tajna radiostacja

PARYŻ, 5. 2. Tajna radiostacja hiszpańska „Radio Espana Independienta" wzywała chłopów hiszpańskich do zorganizowania podziemnych komórek i do współpracy z robotnikami w walce przeciwko reżimowi gen. Franco.

Specjalny apel został skierowany do chłopów z prowincji Estramadura przy granicy portugalskiej od strony południowo-zachodniej.

Prześladowanie duchowieństwa

NORYMBERGA, 5. 2. **Prokurator Sawicki jako przedstawiciel delegacji polskiej wczoraj odbył konferencję z mjr. Walschem, amerykańskim oficerem łącznikowym do spraw wyznaniowych przy Trybunale Międzynarodowym i gromadzi materiał dotyczący prześladowania kleru w okupowanych przez niemców podczas wojny państwach Europy.**

W czasie konferencji, która odbyła się przy udziale prokuratora radzieckiego Pokrowskiego omówiono liczne fakty prześladowania kleru wszystkich wyznań w Polsce przez niemców, a równocześnie prokurator Sawicki przekazał oskarżeniu imienną listę strat duchowieństwa katolickiego, protestanckiego i polskiego kościoła narodowego w dobie okupacji na ziemiach polskich.

Badanie generała Guderiana

NORYMBERGA, 5. 2. **Prokurator Sawicki z upoważnienia prokuratury amerykańskiej przeprowadził badanie byłego generała broni i generalnego inspektora niemieckich wojsk pancernych Guderiana.**

Generał Guderian został sprowadzony na badanie do gmachu sądu z więzienia norymberskiego, gdzie czasowo przebywa jako jeniec wojenny. Był on jedną z czołowych osobistości niemieckiego sztabu generalnego i od początku wojny ściśle współpracował z Hitlerem, który w sierpniu 1944 r. powierzył mu stanowisko szefa sztabu generalnego frontu wschodniego.

Na początku kampanii rosyjskiej Guderian, który dowodził armią pancerną pod Tułą, został odwołany do Berlina, gdyż nie godził się z posunięciami strategicznymi Hitlera na froncie wschodnim.

Po zamachu lipcowym w 1944 r., w którym Guderian udziału nie brał Hitler przywrócił go do łaski i powierzył mu niezmiernie odpowiedzialne stanowisko szefa swojego sztabu, pozostawiając sobie naczelne dowództwo mimo, że głównodowodzącym chciał być także Himler.

W 1939 roku Guderian brał udział w kampanii na Polskę, a jego korpus pancerny zajął wtedy Brześć nad Bugiem. W 1944 roku jako szef sztabu był zwierzchnikiem von dem Bacha w okresie wybuchu powstania warszawskiego.

Prokurator Sawicki badał Guderiana przez cały dzień. Badanie dotyczyło roli, jaką odegrał Guderian w czasie kampanii wrześniowej, kiedy na czele swych czołgów wtargnął do tak zwanego korytarza i kiedy podczas pamiętnych dni sierpniowych w 1944 roku był bezpośrednim wykonawcą rozkazów Hitlera, dotyczących zrównania Warszawy z ziemią i stłumienia powstania przy użyciu wszelkich środków.

Do pierwszych dni września

LONDYN, 5. 2. Agencja Reutera donosi, że komisja główna ONZ ma zamiar postawić wniosek aby druga połowa pierwszej sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ, która miała odbyć się w kwietniu została odroczona do pierwszych dni września.

Komisja główna podkreśla, że od chwili obecnej do września r. b. mają odbyć się następujące konferencje: konferencja pokojowa w Paryżu w dniu 1 maja, Zgromadzenie Ligi Narodów w celu zakończenia jej spraw — w kwietniu oraz amerykańska konferencja w sprawie pokoju i bezpieczeństwa przewidywana również w kwietniu.

Delegacja amerykańska do ONZ wniosła rezolucję, która ma być przedstawiona Radzie Społeczno-Gospodarczej, aby w roku bieżącym została zwołana międzynarodowa konferencja do spraw handlu.

Depesze do Prezydenta K. R. N. ob. Bieruta

WARSZAWA, 5. 2. Na ręce Prezydenta KRN ob. Bolesława Bieruta wpłynęła następująca depesza:

Jego Ekscelencja Bolesław Bierut, Prezydent KRN — Warszawa.

Proszę przyjąć moje szczere podziękowanie za serdeczne pozdrowienia z okazji uruchomienia połączenia telegraficznego między Polską a Stanami Zjednoczonymi.

Ja również myślę, że więź między naszymi krajami będzie miała niewątpliwie wielkie znaczenie na polu wzajemnego porozumienia i współpracy między Narodem Polskim a Stanami Zjednoczonymi.

Harry Truman.

WARSZAWA, 5. 2. Z okazji rocznicy wyzwolenia Warszawy ambasada Jugosławii przesłała depeszę z gorącymi pozdrowieniami dla Prezydenta i Narodu Polskiego.

„Wyzwolenie Warszawy — powiedziano w depeszy — o którą wspólnie walczyli bojownicy sławnej Armii Czerwonej, oswobodzicielki Słowiańszczyzny i bojownicy bohaterskiego Wojska Polskiego, było nowym, historycznym potwierdzeniem braterstwa i solidarności słowiańskiej".

WARSZAWA, 5. 2. Dzielnicowa Rada Narodowa Warszawa — Śródmieście przesłała na ręce Prezydenta KRN depeszę z wyrazami czci i hołdu oraz z zapewnieniem, że ludność reprezentowana w dzielnicowej RN Warszawa — Śródmieście wiernie stoi przy programie realizowanym przez Krajową Radę Narodową i poświęci wszystkie siły działu odbudowy stolicy w Wolnej, Ludowej Polsce Demokratycznej.

WARSZAWA, 5. 2. Generalny dyrektor UNRRA Lehman przesłał na ręce Prezydenta KRN depeszę z wyrażeniem najgłębszych podziękowań za przesłane życzenia z okazji drugiej rocznicy ustanowienia Administracji Pomocy i Odbudowy Narodów Zjednoczonych.

Wielki Kraków

KRAKÓW, 5. 2. W obręb Wielkiego Krakowa włączono 31 gromad i gmin, tak że ludność Krakowa liczy dzisiaj ponad 400 tysięcy mieszkańców.

Sąd nad katem

TARNÓW, 5. 2. Przed sądem tarnowskim stanie uwięziony przez warszawskie organy bezpieczeństwa Wilhelm Lerner, który pełnił w czasie okupacji służbę komendanta tak zwanej policji żydowskiej w ghetto tarnowskim pozostawał cały czas na usługach gestapo, śledził z jego polecenia ukrywających się Żydów i wydował ich w ręce Gestapowców, którzy większość wydanych rozstrzelali na miejscu wykrycia.

O zwyrodnieniu Lernera świadczy najlepiej fakt, że wydał on na mękę i śmierć swoją własną matkę. Następnie Lerner był zatrudniony jako „kapo" w obozie w Płaszowie, a także w innych obozach, gdzie znęcał się nad więźniami i ma wielu zabitych na swoim sumieniu.

Zakończenie procesu

HELSINKI, 3. 2. Proces wytoczony przeciwko 8 przestępcom wojennym którzy wywołali wojnę ma być ogłoszony w ciągu bieżącego tygodnia.

Nota Syrii i Libanu

LONDYN, 5. 2. Delegacja Syrii i Libanu na generalnym Zgromadzeniu ONZ przedłoży Radzie Bezpieczeństwa notę zawierającą opinię obu rządów na kwestię wycofania obcych wojsk z Bliskiego Wschodu.

Produkcja hutnicza w styczniu

KATOWICE, 5.2. Obliczona według tymczasowych danych produkcja hutnicza w styczniu wynosiła (w tonach): koks — 70588, surówka — 45816, stal surowa — 82176 i wytwory walcowane — 64830.

Plan produkcji wykonano w koksie w 130%, w surówce w 99%, w stali surowej — 96%, w wyrobach walcowanych — 125%.

A działo się to rok temu

Wojska radzieckie łamiąc silnie rozbudowane linie obrony niemieckiej na zachodnim brzegu Odry na poł. wschód od Wrocławia, sforsowały rzekę Odrę i przerwały front nieprzyjaciela na głębokość 20 km. i szerokość 80 km. W wyniku walk zdobyto OŁAWĘ, BRZEG, TOMASZÓWEK, GROTKÓWEK, LWÓWEK i SZURGOSZCZ.

Adam Mickiewicz po rosyjsku

MOSKWA, 5. 2. W najbliższym czasie w wydaniu radzieckiego państwowego wydawnictwa literackiego ukaże się zbiór utworów wybranych Adama Mickiewicza. Książka wydana zostanie w nakładzie 25 tysięcy egzemplarzy. Tom będzie ilustrowany reprodukcjami ze starych wydań Mickiewicza.

Proces faszystów belgijskich

BRUKSELA, 5. 2. Sąd wojskowy w Brukseli rozpatrywał sprawę 17 członków tajnej organizacji faszystowskiej, do której należeli kollaboracjoniści oraz członkowie Legii walczącej u boku Niemiec.

Dwóch oskarżonych zostało skazanych na karę śmierci, reszta otrzymała wyroki dożywotniego więzienia.

Powrót żołnierzy Polskich

GDYNIA, 5. 2. Na statku „Herkules" przybył z Lubeki do Gdyni pierwszy transport żołnierzy polskich z I dywizji pancernej i brygady spadochronowej stacjonujących w angielskiej strefie okupacyjnej. Ogólna liczba przybyłych wynosi 410 osób.

Większość przybyłych żołnierzy brała udział w walkach w Belgii, Holandii i Niemczech w szeregach I dywizji pancernej. Wielu z nich to zdobywcy Wilhelmshafen. Spadochroniarze brali udział w walkach pod Arnheim. Prawie wszyscy odznaczeni są brytyjskimi orderami.

Tymczasowa siedziba

NOWY JORK, 5. 2. Nowy Jork entuzjastycznie powitał decyzję umiejscowienia tam tymczasowej siedziby ONZ. Twierdzi się nieoficjalnie, że orzyniesie to mastu 25 milionów dolarów dochodu rocznie.

Skasowanie kary śmierci

RZYM, 5. 2. Radio Rzym donosi, że sojuszniczy zarząd wojskowy w Trieście skasował karę śmierci, która obecnie może być stosowana tylko przez sąd nadzwyczajny rozpatrujący zbrodnie faszystowskie.

Minister Rabanowski w Poznaniu

POZNAŃ, 5. 2. W Poznaniu przebywał na lustracji, warsztatów głównych PKP oraz zakładów przemysłowych H. Cegielski minister komunikacji inż. Rabanowski.

Ob. minister odniósł się z pełnym uznaniem do wyników prac osiągniętych przez kolejarza i robotnika poznańskiego.

Uczynimy wszystko by narody wkroczyły w lepszą przyszłość

Z Kongresu byłych więźniów politycznych

WARSZAWA. W dalszym ciągu obrad Pierwszego Międzynarodowego Kongresu b. Więźniów politycznych niemieckich obozów koncentracyjnych zabrał głos minister Rzymowski.

Minister Rzymowski

Nadludzkim wysiłkiem i kosztem milionów ofiar wszystkich narodów zjednoczonych, miłujących pokój pokonany został barbarzyński wróg ludzkości — mówi minister Rzymowski. Z pełnym zadowoleniem spoglądamy dzisiaj, jak sprawiedliwość dosięga sprawców nieszczęść, które dotnęły was i naszę ojczyzny.

Jednakże sam fakt, żeście tak chętnie i w tak znakomitym zespole do tych tragicznych ruin pięknej niegdyś i wesołej Warszawy po pokonaniu tylu trudności przyjechali, świadczy o tym, że wasze serca mają pełne doświadczenie przebytych mąk, jak sejsmograf bowiem sygnalizują nie pokój i pragną mu zaradzić.

Faszyzm nie zniknął

I słusznie! Odcięta została zbrojna ręka najeźdźcy; potęga jego militarna nie istnieje. Ale faszyzm, militarnie zwyciężony nie zniknął z powierzchni ziemi. Żyją jego drzemiące zarodki wśród reakcyjnej mniejszości, żyje w rojeniach rasowej wyższości głoszonej przez hitlerowców, żyje w demoralizacji i dekadencji.

Żyje w knowaniach wielkich trustów i karteli.

Mówiłem o tym niedawno na trybunie ONZ i powtarzam to obecnie tutaj: faszyzm czeka odpowiedniego momentu, czeka aż wybije godzina, gdy świat o wojnie zapomni.

Czas skończyć z wojną

Tym usiłowaniom zatarcia wspomnień o tym co było, wy, drodzy delegaci, przeciwstawicie się — wy którzy jesteście żyjącą pamięcią ludzkości, obrażonej w swoich najświętszych prawach. Z głębi tej pamięci wyrywa się apel: czas skończyć z wojną, czas skończyć z wszelką pobłażliwością dla zarodków faszyzmu, wszelką toleranclą w stosunku do agresywnej polityki niemców. Usuniemy wszelką możliwość ponownego rozbudzenia się imperializmu niemieckiego, przyczynimy się do pogłębienia współpracy Wielkich Mocarstw i do oparcia stosunków międzynarodowych na podstawach prawdziwej demokracji. Uczynimy wszystko co jest w naszej mocy by narody nasze mogły wkroczyć w lepszą przyszłość. Wasz głos — mówi dalej minister Rzymowski — zaważy niewątpliwie na opinii świata całego i przysłuży się dziełu zabezpieczenia trwałego i szczęśliwego pokoju dla całej ludzkości.

Minister Rzymowski zakończył życzeniami pomyślnych obrad.

Po przemówieniu ministra Rzymowskiego przybyła na salę serdecznie witana delegacja bułgarska.

W imieniu stolicy

Na trybunę wchodzi wiceprezydent m. st. Warszawy podpułkownik Kotwica-Skrzypek, który wita Kongres w imieniu stolicy, gdzie klękać trzeba nieomal na każdym placu, na każdym skwerze, na każdym rogu ulicy, nad niezbeschłymi jeszcze śladami ofiicie przelanej krwi bezbronnych, niewinnie mordowanych w dzień i w nocy.

Warszawa jest dzisiaj dla całego świata miastem — symbolem, miastem — legendą, miastem, które się stało jakże wymownym ostrzeżeniem dla przyszłych pokoleń, dla wszystkich narodów świata. Cały świat nazywa Warszawę miastem bohaterskim. Polacy odbudują swoją stolicę piękniejszą niż kiedykolwiek, a w odbudowie pomogą nam wszystkie narody miłujące pokój.

W imieniu Polskiego Związku b. więźniów politycznych wita Kongres dr. Chromecki poczem zabierają głos przedstawiciele delegacyj zagranicznych.

Delegat Danii

Na trybunę wchodzi przewodniczący delegacji duńskiej minister Foss, który zabrał głos w imieniu b. więźniów norweskich i duńskich.

Minister Foss opowiada o walce narodów norweskiego i duńskiego przeciwko okupantowi. Na wojnę totalną Norwegowie i Duńczycy odpowiedzieli obroną totalną. Opór bierny przeradzał się stopniowo w opór czynny. Silną i skuteczną bronią przeciwko okupantowi był sabotaż. Pod przymusem zostało zbudowane kilka okrętów ale tylko jeden okręt odpłynął ze stoczni. Wszystkie inne zostały zatopione przez sabotażystów. Prowadzono walkę przeciwko transportowi kolejowemu niemieckiemu. Armia podziemna wzrosła do 40 tysięcy ludzi. Norwegowie i Duńczycy udzielili pomocy Wielkim Mocarstwom w walce z hitleryzmem. Flota handlowa norweska walnie przyczyniła się w do zwycięstwa. 10 tysięcy Norwegów i 6 tysięcy Duńczyków znalazło się w obozach koncentracyjnych w Niemczech. Liczba znajdujących się w więzieniach i obozach w samej Norwegii i Danii była znacznie większa.

Kongres obecnie winien dbać o to, by świat nie zapomniał o cierpieniach uciemiężonej ludzkości.

Byli więźniowie winni czuwać nad tym, by naród niemiecki nauczył się jak należy żyć, by zostać członkiem pokojowej Europy oraz nad tym, by nigdy nie doszło do wojny.

Delegacja radziecka

Po przemówieniu ministra Fossa na salę przybywa owacyjnie witana 20-osobowa delegacja Związku Radzieckiego, w skład której wchodzą przedstawiciele Rosjan, Białorusinów i Ukraińców. Przewodniczący Kongresu prosi delegację radziecką o zajęcie miejsca za stołem prezydialnym.

Dalsze przemówienia

Przy burzliwych oklaskach zebranych zabiera głos przedstawiciel bohaterskiego ruchu oporu w Jugosławii, Macjan Wiwoda, który przypomniał, że faszystowscy okupanci i ich słudzy pozbawili życia 1.685.000 obywateli jugosławiańskich. Całkowicie lub częściowo niezdolnych do pracy pozostało 425 tysięcy ludzi. 3,7 miliona mieszkańców, czyli 23% ogólnej liczby mieszkańców Jugosławii ucierpiało bezpośrednio od faszyzmu.

W imieniu norweskich i duńskich b. więźniów przemawia p. Middleton który przekazuje Kongresowi pozdrowienia od szwedzkiego Czerwonego Krzyża.

W imieniu delegacji czechosłowackiej przemawia p. Kral.

Delegat czechosłowacki mówi o straszliwych ofiarach, jakie poniosła Polska w czasie tej wojny.

W imieniu włoskich b. więźniów politycznych zabiera głos b. długoletni więzień faszyzmu ambasador Eugenio Reale. Masy ludowe włoskie podjęły sztandar walki w obronie honoru i godności narodowej, sztandar, który klasy rządzące dawniej rzuciły w błoto. Tylko demokracja wyrwie ostatnie korzenie faszyzmu i stworzy światu erę pokoju i dobrobytu.

Nierówna walka

W imieniu C. K. Żydów w Polsce przemawia ob. Bitter — więzień Majdanka. Mówca wita Kongres w imieniu garstki Żydów ocalałych w Polsce, którą niemcy zamienili w ogólno-europejskie cmentarzysko dla Żydów. Wymordowanie Żydów w krajach Europy wschodniej w planach Hitlera miało być preludium do wymordowania narodów słowiańskich. Bez broni, pozbawieni kontaktu ze światem zewnętrznym rozpoczliśmy nierówną walkę w gettach i obozach koncentracyjnych.

W 1943 roku wybuchło powstanie w obozie śmierci w Treblince, do walki powstał obóz śmierci w Sobiborze, bunt ogarnął brygady obsługujące krematorium Oświęcimia. Żydówki więźniarki, które pracowały w fabrykach Union dostarczyły materiału wybuchowego; Żydzi pracujący w Sonderkommando wrzucili do ognia szefów niemieckich i wysadzili krematorium. Znane są tysiące faktów indywidualnego oporu w obozach, gdy bezbronni wyrywali broń oprawcom, zabijali ich i ginęli śmiercią bohaterską.

Epopeja bohaterstwa

Powstania w ghettach — to epopeja bohaterstwa. Ghetto warszawskie porwało do walki w imię zachowania ludzkiej i narodowej godności. Polski ruch podziemny, Armia Ludowa, organizowała pomoc dla Żydów powstańców, przemycała broń. Partyzant Żyd spełnił swój obowiązek wobec Ojczyzny, podobnie jak obowiązek swój wobec ludzkości spełnili żołnierze żydowscy walczący w szeregach armii miłujących wolność. Żydzi ocaleni z hitlerowskich obozów pragną wziąć czynny udział w odbudowie demokratycznej Ojczyzny.

W imieniu delegacji bułgarskiej przemawia p. Dymitr Haloff.

W imieniu polskich ochotników brygady międzynarodowej im. Jarosława Dąbrowskiego, która brała udział w walkach o wolność Hiszpanii przemawia pułkownik Szyr.

Za naszą i waszą wolność

Walkę o wolność Hiszpanii prowadziliśmy w imię solidarności międzynarodowej i patriotyzmu. Walczyliśmy w obronie Madrytu, żeby nie padły Paryż i Warszawa: walczyliśmy o wolność naszą, i waszą, ponieważ Polak jest wszędzie tam, gdzie toczy się walka o wolność.

(Dalszy ciąg w numerze jutrzejszym)

Państwo potrzebuje parodniowego trudu swych obywateli — zapisz się na honorowego komisarza spisowego

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

Świadczenia rzeczowe w powiecie naszym w odstawie zbóż osiągnęły według sprawózdań na dzień 31 stycznia b. r.

62%

poszczególne gminy odstawiły jak następuje:

Śmiłowice	82.8%
Fałborz	75.8%
Piaski	73.7%
Chodecz	66.4%
Lubień	64.7%
Kowal	64.3%
Wieniec	58%
Pyszkowo	54.9%
Kłóbka	51.2%
Baruchowo	50.8%
m. Włocławek	44%
Łęg	43.8%
Przedecz	35%
Dobiegniewo	21%

Jak widać z zestawienia gmina Śmiłowice ciągle utrzymuje się na pierwszym miejscu, co niewątpliwie zawdzięczać należy aktywności wójta ob. Maćiejewskiego.

Akcja odstawy zbóż w końcowej swej fazie winna przybrać jeszcze większe nasilenie.

Pow. nieszawski

Dotychczasowe wysiłki w kierunku ściągania świadczeń rzeczowych na terenie powiatu nieszawskiego były prowadzone wyłącznie przez wójtów gmin i aparat poborców świadczeń rzeczowych. Z zadowoleniem trzeba podkreślić, że obecnie przyczyniają się do wykonania planu świadczeń zbożowych także czynniki obywatelskie z członkami partii na czele. Rozjechawszy się do gmin przyrzekli chętnie obywatele przyczynić się do podniesienia dotychczas niskiego procentu (37) odstawionego kontyngentu zboża do pełnych 100%. Życzymy im pełnego powodzenia. Stosunek odstawionego kontyngentu zboża w poszczególnych gminach waha się od 15% (gmina Ruszkowo) do 77%, (gmina Aleksandrów). Ostateczny termin odstawienia kontyngentu zboża w stu procentach upływa z dniem 15 lutego br. Obowiązkowym rolnikom wypłaca się wysokie premie pieniężne. Po tym terminie natomiast czekają opornych rolników niemiłe konsekwencje.

Ostatnio wzmógł się znacznie ruch w miejscach zsypu zboża kontyngentowego. Ostatnie zestawienie wykazuje znaczną zwyżkę w odstawieniu zboża. Na pierwszym miejscu występuje nadal Aleksandrów Kuj. 80%, Nieszawa 62%, Ciechocinek 53%, Bądkowo 52%, Czamanin 52%, Służewo 48%, Radziejów 48%, Sędzin 44 proc, Bytoń 30%, Piotrków Kuj. 25%, Boguszyce 20%, Ruszkowo 15 procent.

Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa wypłaciła już odstawiającym kontyngenty, pokaźną sumę jako premie. Krótki termin, ostatecznego odstawienia kontyngentu zbożowego — 15. 2. 1945 r. domaga się od wszystkich zalegających ze świadczeniami — natychmiastowego wykonania obowiązku obywatelskiego.

Z Brześcia Kujawsk.

Staraniem miejscowego Koła PCK w dniu 26. 1. rb. została urządzona zabawa taneczna. Do urządzenia bufetu przyczyniły się ofiary miejscowego społeczeństwa. Na specjalną listę zebrano 2156 zł. i nieco produktów żywnościowych. Liczne te ofiary przyczyniły się do doskonałego urządzenia zabawy. Ze sprzedaży w bufecie osiągnięto 20.365 zł., z biletów wstępu 4090 zł., z kotylionów i niespodzianki zorganizowanej przez panie z Komitetu zabawy 2160 zł., pozostało z listy zbiórkowej po poczynieniu potrzebnych wydatków 12 zł. Ogółem 26.615 zł. Po opłaceniu koniecznych rachunków, jak orkiestra i bufet, wynoszących 12.611 zł., osiągnięto czysty zysk w kwocie 14.004 zł., przyczym pozostało 2,5 kg. cukru. Całkowitą tę kwotę i cukier przeznaczono na dożywianie dziatwy w przedszkolu, prowadzonym przez Koło PCK. Zabawa poparta przez miejscowe i okoliczne społeczeństwo przeszła w miłym nastroju. Prezes Koła Szarwarkowski w krótkim przemówieniu, wygłoszonym podczas zabawy, podziękował serdecznie gościom za poparcie imprezy.

Podając powyższe sprawozdanie, tą drogą dziękujemy naszemu społeczeństwu za pełne zrozumienia poparcie zorganizowanej imprezy, a przez to samo przez przyczynienie się do kontynuowania dożywiania dzieci w przedszkolu.

Kronika

DYŻURY APTEK:	Dzisiaj	Kalendarzyk słowiański
Dziś na Placu Wolności	ŚRODA	Bogdany
KINA	6	Gdy luty bez wiatrów [chodzi
„Bałtyk" i „Polonia"	LUTEGO	W kwietniu wiatr nie [zawodzi
Film produkcji amerykańskiej p. t.	Doroty	Słońce:
„Honolulu"		wschód o godzinie 7.10 zachód o godzinie 16.31

W lusterku

Ocena

Ten nóżki ocenia,
a tamten znów minkę,
usteczka, spojrzenie
fryzurę i szminkę.

Więc myślę codziennie,
bym czasów tych dożył,
gdy będą też w cenie
charakter rozum.

Agapit.

Osobiste. W dniu wczorajszym w przejeździe do Warszawy zatrzymał się w naszym mieście Naczelnik Wydziału Samorządowego Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego ob. Ferdyk, który przeprowadził konferencję z prezydentem miasta ob. Kubeckim.

O usprawnienie ruchu towarowego

W obecności naczelnika oddziału Ruchowo-Handlowego w Kutnie odbyła się w Włocławku konferencja przedstawicieli kolejnictwa z przedstawicielami władz miejscowych, przemysłu, handlu i prasy, w sprawie usprawnienia przesyłek towarowych.

Po zagajeniu przez przewodniczącego, głos zabrał kontroler Wydziału Handlowo - taryfowego, ob. Jan Kulesza, który w sposób rzeczowy i w oparciu o szereg danych omówił obecną sytuację w dziedzinie transportów kolejowych. Prelegent podkreślił konieczność stałego kontaktu z przedstawicielami przemysłu, gdyż brak możliwości zasięgnięcia informacji w dużej mierze utrudnia opracowanie planu transportów. Zdarzały się wypadki bowiem, że firmy — widocznie ze względów zawodowych — nie chciały ujawnić danych, związanych ze sprawą zamierzonych przesyłek.

Prelegent wysunął koncepcję usprawnienia tej kwestii przez ścisły kontakt z wydziałem Przemysłowym Zarządu Miejskiego. Kolej byłaby skłonna uruchomić stacje miejskie i ułatwić przesyłki pod adresem wskazanym.

Poza tym projektowane jest uruchomienie 2 autobusów P. K. P. na trasie, która wymaga szybkiego zwiększenia nasilenia ruchu. Jeżeli chodzi o przesyłki, to nieraz opóźnienie wynikło z powodów technicznych, jak niewłaściwe opakowanie, brak zezwoleń przewozowych, niedokładność adresów i t. p.

W toku obszernej dyskusji, jaka się wywiązała zebrani poruszyli szereg doniosłych zagadnień, z których na czoło wysunęły się kwestie: przesyłki za zaliczeniem, ubezpieczenia towaru, kwestia bezpieczeństwa transportów. ich ochrony, i konwojowania.

W sprawie przesyłek za zaliczeniem dyrektor Kordyla wyjaśnił, iż rzecz ta da się zrealizować przy pomocy Banku „Społem". który posiada już 200 oddziałów, a projektując uruchomienie w najbliższym czasie nowych do do liczby 300 mógłby się podjąć inkasa należności i przesyłania ich wysyłającemu towar.

Wpłynęłoby to niewątpliwie na zwiększenie ruchu towarowego i inicjatywa tego rodzaju zasługuje na podkreślenie oraz poparcie.

W sprawie ubezpieczenia przesyłek ob. Kulesza wyjaśnił, że kolej nigdy tej sprawy nie przejmowała na siebie pozostawiając ją towarzystwu Ubezpieczeń.

Kwestia konwojowania transportów przez prywatne konwoje i zastąpienia ich przez strażników kolejowych jest na drodze do realizacji w naszym okręgu. Aparat straży kolejowej jest szkolony coraz dokładniej i ulepszany. Niemniej są jeszcze braki.

Zagadnieniem trudnym do rozwiązania jest kwestia rozładunku. Ilość godzin pozostawiono odbiorcom, bądź też nadawcom dla załadowania oraz granice tych godzin są nieraz nieodpowiednie. Z drugiej strony kolej musi w tym wypadku przestrzegać przepisów ze względu na konieczność usprawnienia samego ruchu.

Na zakończenie ob. Łukomski przedstawił szybki rozwój kolejnictwa, które walczy z trudnościami spowodowanymi zniszczeniami wojny i zapowiedział przedstawienie zagadnień poruszonych na konferencji oraz wysuniętych przez przedstawicieli przemysłu postulatów.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną, RKU na nazwisko: Morawski Roman, zam. 3-go Maja 13.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe na nazwisko: Trzebiński Ignacy, zam. Kilińskiego 16.

Koło Rodziców Gimnazjum i Szkoły Ćwiczeń przy Państw. Kursach Pedagogicznych we Włocławku urządza w dniu 9 lutego 1946 r. o godz. 20-ej w salach RKU ul. 3-go Maja 27

ZABAWĘ KARNAWAŁOWĄ

Dochód przeznaczony na dożywianie młodzieży. Bufet własny przy niskich cenach, doborowa orkiestra, liczne niespodzianki, stoliki bridgeowe.

Piękna zabawa i szlachetny cel niechaj ściągnie wszystkich, którzy chcą połączyć miłe z pożytecznym. Wstęp tylko za zaproszeniami. Zaproszenie otrzymać można w kancelarii Państw. Kursów Pedag., ul. Łęska 24, tel. 15-30, w godz. od 8—14.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe na nazwisko: Kubik Antoni, zam. Kilińskiego 16.

BAL KOLEJARZY. Zarząd Z.Z.K. i Komitet Kolejowy P. P. R. w Włocławku, urządzają pod protektoratem ob. Aleksandra Bonchet Dyrektora Okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych w Łodzi, pierwszy tradycyjny bal w odrodzonej Polsce, który odbędzie się w dniu 9 lutego 1946 r. w sali Teatru Ziemi Kujawskiej, początek o godz. 20.00. Bilety wstępu: dla pracowników i ich rodzin 30 zł., dla zaproszonych gości 50 zł. Bufet tani i obficie zaopatrzony we własnym zakresie. Orkiestra doborowa. Tańce w/g opracowanego programu. Wejście tylko za zaproszeniami. Zaproszenia można otrzymać w Sekretariacie Z. Z. K., ul. Tad. Kościuszki Nr. 21, w godz. od 8 do 16-ej.

Komitet Honorowy Balu.

UNIEWAŻNIAM dowód kolejowy Nr. 7354 na nazwisko: Aleksandra Kałędkiewicza, zam. ul. św. Antoniego 32.

PROGRAM RADIOWY

Czwartek, 7 lutego.

Dziennik — 7.00, 8.00, 12.10, 19.40, 22.45.
Przegląd prasy —7.50 19.00, 22.25.
Poszukiwanie rodzin — 12.50, 18.50, 19.15, 23.25.
Muzyka — 7.15, 13.05, 16.20, 18.20, 19.55,
Audycje specjalne — 12.25 — Arie i pieśni, 13.30 — Dla Polskich Sił Zbrojnych, 16.00 — Dla dzieci starszych, 17.00 — Wojskowa, 17.30 — Mozaika muzyczna, 18.00 — Cykl literacki, 19.05 — Paweł Tuczyna, 20.45 — A. Mickiewicz.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8 do 12 i od 2 do 5-tej. W soboty od 8 do 12-tej.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.
Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, Ul. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ. E — 08836

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.